

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 1 февруари 2024 г.
(OR. en)

5999/24

Междуетноститутуционално досие:
2024/0029(COD)

POLCOM 36
COEST 88
CODEC 226
AGRI 70

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2024) 51 final
Относно:	Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА относно временни мерки за либерализиране на търговията, допълващи търговските отстъпки, приложими за продукти от Република Молдова съгласно Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Република Молдова, от друга страна

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2024) 51 final.

Приложение: COM(2024) 51 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 31.1.2024 г.
COM(2024) 51 final

2024/0029 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**относно временни мерки за либерализиране на търговията, допълващи
търговските отстъпки, приложими за продукти от Република Молдова съгласно
Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност
за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Република
Молдова, от друга страна**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Непровокираната и неоправдана агресивна война на Русия срещу Украйна, която е в ход от 24 февруари 2022 г. насам, продължава да оказва силно отрицателно въздействие върху способността на Република Молдова („Молдова“) да търгува с останалата част от света. Молдова успя да преориентира част от външната си търговия към или през ЕС, отчасти в резултат на временните мерки за либерализиране на търговията, въведени от ЕС от юли 2022 г. насам. Освен това Молдова играе важна роля във функционирането на коридорите на солидарността между ЕС и Украйна, като улеснява транзита на украински внос и износ през своя територия, включително например чрез прилагането на Споразумението между ЕС и Молдова за автомобилния превоз на товари¹.

Регламент (ЕС) 2023/1524 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юли 2023 г.² относно временни мерки за либерализиране на търговията, допълващи търговските отстъпки, приложими за продуктите от Молдова съгласно Споразумението за асоцииране между ЕС и Република Молдова („споразумението за асоцииране“) — за създаване на задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия (ЗВЗСТ) — влезе в сила на 25 юли 2023 г. и ще остане в сила до 24 юли 2024 г. Тези мерки осигуриха гъвкавост и сигурност за молдовските производители и допълнително задълбочиха търговските отношения на Молдова с ЕС и подкрепиха нейната икономика.

Ситуацията обаче продължава да бъде изключително трудна и поради това Молдова поиска от ЕС да запази настоящите условия, за да може страната да продължи търговията си с ЕС и с останалата част от света през ЕС.

Като се имат предвид продължаващата агресивна война на Русия срещу Украйна и нейното отражение върху Молдова, както и фактът, че през юни 2022 г. на Молдова беше предоставен статут на държава — кандидатка за членство в ЕС, а през декември 2023 г. започнаха преговори за присъединяване, Комисията предлага регламент на Европейския парламент и на Съвета, чрез който тези мерки за либерализиране на търговията да се подновят за срок от една година, считано от датата на изтичане на срока на мерките, действащи понастоящем (т.е., считано от 25 юли 2024 г.). Мерките следва да са под формата на временно спиране на всички оставащи мита по дял V от

¹ Вж. Решение (ЕС) 2022/1165 на Съвета от 27 юни 2022 г. за подписване, от името на Съюза, и временно прилагане на Споразумението между Европейския съюз и Република Молдова за автомобилен превоз на товари (ОВ L 181, 7.7.2022 г., стр. 1—3) и Решение (ЕС) 2022/2417 на Съвета от 5 декември 2022 г. за сключване от името на Европейския съюз на Споразумението между Европейския съюз и Република Молдова за автомобилния превоз на товари

(ОВ L 318, 12.12.2022 г., стр. 1—3), както и Решение № 2/2022 на Съвместния комитет, създаден със Споразумението между Европейския съюз и Република Молдова за автомобилния превоз на товари, от 15 декември 2022 г. относно продължаването на действието на споразумението (ОВ L 79, 17.3.2023 г.).

² Регламент (ЕС) 2023/1524 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юли 2023 г. относно временни мерки за либерализиране на търговията, допълващи търговските отстъпки, приложими за продукти от Република Молдова съгласно Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Република Молдова, от друга страна (ОВ L 185, 24.7.2023 г., стр. 1).

споразумението за асоцииране. Това се отнася за плодове и зеленчуци, за които се прилага системата на входните цени, и за седем селскостопански продукта, за които се прилагат тарифни квоти (домати, чесън, трапезно грозде, ябълки, череши, сливи и гроздов сок).

Тези временни и извънредни мерки ще гарантират, че съществуващите търговски потоци от Молдова към ЕС ще продължат, което ще укрепи молдовската икономика. Това е в съответствие с една от основните цели на споразумението за асоцииране, а именно създаването на условия за задълбочаване на икономическите и търговските отношения, водещи до постепенната интеграция на Молдова във вътрешния пазар на ЕС, както и приноса за укрепването на демокрацията и за политическата, икономическата и институционалната стабилност в Молдова.

Мерките за либерализиране на търговията, предвидени в настоящото предложение за регламент, са в съответствие с член 2 от споразумението за асоцииране, в който се съдържа ангажимент за зачитане на демократичните принципи, правата на човека и основните свободи, както и за борба с разпространението на оръжия за масово унищожение, свързаните с тях материали и средствата за тяхната доставка. Освен това съгласно същия член страните се ангажират по-специално със зачитане на принципите на правовата държава и на доброто управление, с борба с корупцията, престъпните дейности, организирани или други, включително тези с транснационален характер, и тероризма, както и със зачитане на принципите на устойчивото развитие и ефективното многостранно сътрудничество. Самите мерки за либерализиране на търговията ще трябва да са съобразени — като предварително условие — със зачитането на посочените съществени елементи и общи принципи.

Освен това мерките за либерализиране на търговията, съдържащи се в настоящото предложение, имат за цел да гарантират в съответствие с член 207, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), че общата търговска политика на Съюза се провежда съгласно принципите и целите на външната дейност на Съюза, посочени в член 21 от Договора за Европейския съюз (ДЕС).

Съгласно предложението въз основа на редовно наблюдение ще се прилага защитен механизъм, даващ възможност за налагане на всички мерки, които са необходими.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Тези мерки за либерализиране на търговията са в съответствие със споразумението, и по-специално с дял V относно създаването на задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия, в който се предвижда, че в рамките на преходен период от максимум 10 години, считано от влизането в сила на посоченото споразумение (член 143 от споразумението), страните постепенно ще създадат зона за свободна търговия.

Освен това посредством Регламент (ЕС) 2023/1524 беше засвидетелстван твърдият ангажимент на ЕС за предоставянето на икономическа подкрепа на Молдова чрез международна търговия в контекста на руската агресивна война срещу Украйна. Подновяването на мерките за либерализиране на пазара ще бъде логично продължение на тази политика.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

ЕС категорично осъди руската агресия срещу Украйна и предприе значителни стъпки в подкрепа на Молдова в тази извънредна ситуация, включително допълнителна хуманитарна и гранична подкрепа, макрофинансова помощ и мерки за улесняване на търговията в настоящия труден контекст. Освен това Молдова получи статут на страна — кандидатка за членство в ЕС, през юни 2022 г., а през декември 2023 г. започнаха преговори за присъединяване. Следователно предложеният регламент ще бъде в съответствие със задължението на Съюза съгласно член 21, параграф 3 от ДЕС да осигурява съгласуваност между различните области на външната си дейност, както и с член 207, параграф 1 от ДФЕС, който предвижда, че общата търговска политика се провежда съгласно принципите и целите на външната дейност на Съюза.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Правното основание за предложението е член 207, параграф 2 от ДФЕС.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

В съответствие с член 3, параграф 1, буква д) от ДФЕС общата търговска политика е от изключителната компетентност на Съюза. Следователно принципът за субсидиарност не се прилага.

- **Пропорционалност**

Настоящото предложение е необходимо за прилагане на общата търговска политика и за оказване на икономическа подкрепа на Молдова при настоящите ѝ затруднения, включително в областта на търговията със Съюза.

- **Избор на инструмент**

Настоящото предложение се основава на член 207, параграф 2 от ДФЕС и попада в обхвата на общата търговска политика на ЕС.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Не се прилага.

- **Консултации със заинтересованите страни**

Не се прилага.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Не се прилага.

- **Оценка на въздействието**

За да се гарантира, че мерките за либерализиране на търговията с Молдова ще продължат да се прилагат след изтичането на срока на действие на Регламент (ЕС) 2023/1524 на 24 юли 2024 г., е важно регламентът да влезе в сила на 25 юли 2024 г. Като се имат предвид тази необходимост и произтичащата от това спешност на

настоящото предложение, оценка на въздействието на дадената мярка не беше извършена. Търговските и свързаните с търговията разпоредби на споразумението за асоцииране обаче бяха предмет на възложена и публикувана през 2012 г. от ГД „Търговия“ оценка на въздействието относно устойчивостта, която допринесе за процеса на преговори за задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия. При посоченото проучване бе потвърдено, че изпълнението на търговските и свързаните с търговията разпоредби ще има благоприятно икономическо въздействие както за ЕС, така и за Молдова.

Освен това потоците на внос съгласно Регламент (ЕС) 2023/1524 се следят и докладват редовно в съответствие с член 4 от регламента. Наблюдението не показва *prima facie* доказателства за неблагоприятно въздействие върху пазара на Съюза.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Мярката не води до увеличаване на регулаторната тежест за предприятията.

- **Основни права**

Тези мерки ще са съобразени с основните принципи, заложи в споразумението за асоцииране, и по-специално — със зачитането на демократичните принципи, правата на човека и основните свободи (член 2 от споразумението за асоцииране).

Мерките ще бъдат в съответствие също и с Хартата на основните права на Европейския съюз.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Съгласно оценка, основаваща се на вноса от Молдова на съответните продукти през 2021 г., която е последната година преди въвеждането на автономните търговски мерки, се очаква загубите на приходи от мита за ЕС да бъдат около 0,3 млн. евро годишно. Следователно въздействието върху собствените ресурси на ЕС ще бъде много ограничено.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Онлайн доклади за развитието на двустранната търговия между ЕС и Молдова са публикувани на специализираните уебстраници на Европейската комисия (europa.com). На всеки два месеца се извършва редовно наблюдение на въздействието на регламента, като се взема предвид информацията за износа, вноса, цените на пазара на Съюза и производството на Съюза на продуктите, предмет на мерките за либерализиране на търговията.

- **Обяснителни документи (за директивите)**

Не се прилага.

- **Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението**

С оглед на кризисната ситуация в Молдова, възникнала вследствие на руската агресивна война срещу Украйна, регламентът има за цел да се увеличат търговските потоци за целия внос от Молдова, посредством спиране на всички оставащи мита (включително вносни), прилагани за молдовските продукти. Мерките за

либерализиране на търговията ще бъдат под формата на пълно спиране на вносните мита за всички продукти.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно временни мерки за либерализиране на търговията, допълващи търговските отстъпки, приложими за продукти от Република Молдова съгласно Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Република Молдова, от друга страна

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 207, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

в съответствие с обикновената законодателна процедура¹,

като имат предвид, че:

- (1) Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Република Молдова, от друга страна² (наричано по-нататък „споразумението за асоцииране“) представлява основата, върху която се градят отношенията между Европейския съюз и Република Молдова. В съответствие с Решение 2014/492/ЕС на Съвета³ дял V от споразумението за асоцииране, който се отнася до търговията и свързаните с търговията въпроси, започна да се прилага временно от 1 септември 2014 г. и влезе в сила на 1 юли 2016 г. след ратифицирането му от всички държави членки.
- (2) Споразумението за асоцииране изразява желанието на страните по него („страните“) да укрепят и разширят отношенията си по амбициозен и новаторски начин, а също и да улеснят и постигнат постепенна икономическа интеграция, в съответствие с правата и задълженията, произтичащи от членството на страните в Световната търговска организация.
- (3) В член 143 от споразумението за асоцииране се предвижда постепенното установяване на зона за свободна търговия между страните в съответствие с член XXIV от Общото споразумение за митата и търговията от 1994 г. („ГАТТ от 1994 г.“). За тази цел в член 147 от Споразумението за асоцииране се

¹ Позиция на Европейския парламент от ... (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от ...

² ОВ L 260, 30.8.2014 г., стр. 4.

³ Решение 2014/492/ЕС на Съвета от 16 юни 2014 г. за подписването, от името на Европейския съюз, и временното прилагане на Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Република Молдова, от друга страна (ОВ L 260, 30.8.2014 г., стр. 1).

предвижда постепенното премахване на митата в съответствие с включените в приложение XV към Споразумението за асоцииране графици и се предвижда възможността за ускоряване и разширяване на обхвата на това премахване.

- (4) Непровокираната и необоснована агресивна война на Русия срещу Украйна, започнала на 24 февруари 2022 г., оказва тежко отрицателно въздействие върху възможността на Република Молдова да търгува с останалата част от света, по-специално поради това, че износът от Република Молдова е разчитал на транзитно преминаване през украинската територия и на украинската инфраструктура, които понастоящем са до голяма степен недостъпни. При тези критични обстоятелства и за да се смекчат отрицателните последици за икономиката на Република Молдова от агресивната война на Русия срещу Украйна, е необходимо да се ускори развитието на по-тесни икономически отношения между Съюза и Република Молдова и да се предостави продължаваща подкрепа за икономиката на Република Молдова. Поради това е необходимо и целесъобразно да продължи стимулирането на търговските потоци и предоставянето на отстъпки под формата на мерки за либерализиране на търговията за всички продукти в съответствие с ускореното премахване на митата върху търговията между Съюза и Република Молдова.
- (5) В съответствие с член 21, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) Съюзът трябва да осигурява съгласуваност между различните области на външната си дейност. Съгласно член 207, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) общата търговска политика трябва да се провежда съгласно принципите и целите на външната дейност на Съюза.
- (6) Срокът на действие на Регламент (ЕС) 2023/1524 на Европейския парламент и на Съвета⁴ ще изтече на 24 юли 2024 г.
- (7) Мерките за либерализиране на търговията, установени с настоящия регламент, следва да бъдат под формата на: i) спиране на прилагането на системата на входните цени по отношение на плодовете и зеленчуците; и ii) спиране на прилагането на всички тарифни квоти и вносни мита. Чрез тези мерки Съюзът ще задълбочи икономическата интеграция между Република Молдова и Съюза и временно ще предостави подходяща икономическа подкрепа за Република Молдова и засегнатите от агресивната война на Русия срещу Украйна стопански субекти.
- (8) С цел предотвратяване на измамите правото на прилагане на търговските мерки, установени с настоящия регламент, следва да бъде обусловено от спазването от страна на Република Молдова на всички съответни условия, с които е обвързано получаването на ползи съгласно споразумението за асоцииране, включително правилата за произход на съответните продукти и свързаните с тях процедури, и от участието на Република Молдова в тясното административно сътрудничество със Съюза, предвидено в споразумението за асоцииране.

⁴ Регламент (ЕС) 2023/1524 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юли 2023 г. относно временни мерки за либерализиране на търговията, допълващи търговските отстъпки, приложими за продукти от Република Молдова съгласно Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Република Молдова, от друга страна (ОВ L 185, 24.7.2023 г., стр. 1).

- (9) Република Молдова следва да се въздържа от въвеждане на нови мита или такси с равностоен ефект и на нови количествени ограничения или мерки с равностоен ефект върху вноса с произход от Съюза, както и от повишаване на съществуващите нива на мита или такси или от въвеждане на други ограничения, освен ако това е ясно обосновано в контекста на агресивната война на Русия срещу Украйна. При неспазване от страна на Република Молдова на което и да е от тези условия, на Комисията следва да бъде предоставено правомощието да спре изцяло или частично прилагането на търговските мерки, установени с настоящия регламент.
- (10) В член 2 от споразумението за асоцииране се предвижда, наред с другото, че зачитането на демократичните принципи, правата на човека и основните свободи, както и борбата с разпространението на оръжия за масово унищожение, свързаните с тях материали и средствата за тяхната доставка представляват съществени елементи от споразумението за асоцииране. Съгласно същия член страните се ангажират по-специално със следните общи принципи: зачитането на принципите на върховенството на закона и на доброто управление, борбата с корупцията, престъпните дейности, независимо дали организирани или други, включително тези с транснационален характер, и тероризма, както и зачитането на принципите на устойчивото развитие и ефективното многостранно сътрудничество. Целесъобразно е да се предвиди възможността за спиране на прилагането на мерките за либерализиране на търговията, установени с настоящия регламент, ако Република Молдова не зачита тези съществени елементи или тези общи принципи.
- (11) Необходимо е да се предвиди възможността — при условие че след надлежно обосновано искане от държава членка или по собствена инициатива Комисията извърши оценка в контекста на редовното наблюдение на въздействието на настоящия регламент — за предприемане на всички необходими мерки по отношение на вноса на всички продукти, попадащи в обхвата на настоящия регламент, който оказва неблагоприятно въздействие върху пазара на Съюза или пазара на една или няколко държави членки на сходни или пряко конкурентни продукти.
- (12) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за временно спиране на мерките за либерализиране на търговията, предвидени в настоящия регламент, ако условията за ползване на този преференциален режим вече не са изпълнени, и за въвеждането на защитни мерки в случаите, когато пазарът на Съюза или пазарът в една или няколко държави членки на сходни или пряко конкурентни продукти е засегнат неблагоприятно от вноса съгласно настоящия регламент. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁵. За приемането на временни защитни мерки следва да се използва процедура по консултиране предвид въздействието и естеството на такива мерки и тяхната логическа последователност във връзка с приемането на окончателни защитни мерки.

⁵ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- (13) В годишния доклад на Комисията относно прилагането на задълбочената и всеобхватна зона за свободна търговия, която е неразделна част от споразумението за асоцииране, следва да се включи подробна оценка на прилагането на мерките за либерализиране на търговията, установени с настоящия регламент.
- (14) Поради неотложния характер на въпроса, свързан със ситуацията, предизвикана от агресивната война на Русия срещу Украйна, е уместно да се прибегне до изключението от срока от осем седмици, предвидено в член 4 от Протокол № 1 относно ролята на националните парламенти в Европейския съюз, приложен към ДЕС, към ДФЕС и към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия.
- (15) Предвид икономическото положение в Република Молдова и предвид факта, че срокът на действие на Регламент (ЕС) 2023/1524 изтича на 24 юли 2024 г., настоящият регламент следва да влезе в сила на 25 юли 2024 г.,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Мерки за либерализиране на търговията

Въвеждат се следните мерки за либерализиране:

- а) прилагането на всички тарифни квоти, установени съгласно приложение XV-А към споразумението за асоцииране, се спира, а продуктите, обхванати от тези квоти, се допускат за внос от Република Молдова в Съюза без никакви мита;
- б) прилагането на системата на входните цени се спира за продуктите, за които тя се прилага съгласно посоченото в приложение XV-Б към споразумението за асоцииране; за вноса на тези продукти не се прилагат мита.

Член 2

Условия за правото на прилагане на мерките за либерализиране на търговията

Мерките за либерализиране на търговията, предвидени в член 1, подлежат на следните условия:

- а) спазване от страна на Република Молдова на правилата за произход на продуктите и свързаните с тях процедури, както е предвидено в Споразумението за асоцииране;
- б) въздържане от страна на Република Молдова от въвеждане на нови мита или такси с равностоен ефект и на нови количествени ограничения или мерки с равностоен ефект върху вноса с произход от Съюза, от повишаване на съществуващите нива на мита или такси или от въвеждане на други ограничения, включително дискриминационни вътрешни административни мерки, освен ако това е ясно обосновано в контекста на агресивната война на Русия срещу Украйна; и
- в) зачитане от страна на Република Молдова на демократичните принципи, правата на човека и основните свободи, както и борба с разпространението на оръжия за масово унищожение, свързаните с тях материали и средствата за доставянето им, зачитане на принципите на върховенството на закона и на доброто управление, борбата с корупцията, престъпните дейности, независимо

дали организирани или други, включително тези с транснационален характер, и тероризма, както и зачитане на принципите на устойчивото развитие и ефективното многостранно сътрудничество, предвидени в членове 2, 9 и 16 от споразумението за асоцииране.

Член 3

Временно спиране на мерките

1. Ако Комисията установи, че са налице достатъчно доказателства за неспазване от страна на Република Молдова на условията, определени в член 2, тя може посредством акт за изпълнение да спре изцяло или частично прилагането на мерките за либерализиране на търговията, предвидени в настоящия регламент. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, предвидена в член 5, параграф 3.
2. Ако държава членка поиска от Комисията да спре прилагането на които и да е от мерките за либерализиране на търговията, предвидени в настоящия регламент, поради неспазване от страна на Република Молдова на условията, посочени в член 2, буква б), в срок от четири месеца от искането Комисията представя мотивирано становище относно основателността на твърдението за неспазване от страна на Република Молдова. Ако Комисията стигне до заключението, че твърдението е обосновано, тя започва процедурата, посочена в параграф 1 от настоящия член.

Член 4

Защитни мерки

1. Ако продукт, попадащ в обхвата на член 1, параграф 1, с произход от Република Молдова, се внася при условия, които оказват неблагоприятно въздействие върху пазара на Съюза или върху пазара на една или няколко държави членки за сходни или пряко конкурентни продукти, Комисията може да наложи чрез акт за изпълнение всяка необходима мярка. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, предвидена в член 5, параграф 3.

Тези мерки могат да бъдат налагани за такъв срок, какъвто е необходим, за да се противодейства на неблагоприятните въздействия върху пазара на Съюза или върху пазара на една или няколко държави членки на сходни или пряко конкурентни продукти.

2. Комисията наблюдава редовно въздействието на настоящия регламент, като взема предвид информацията за износа, вноса, цените на пазара на Съюза или на пазара на една или няколко държави членки и за производството на Съюза на продуктите, предмет на мерките за либерализиране на търговията по член 1, параграф 1, буква а).

Комисията информира държавите членки за резултатите от редовното наблюдение на всеки два месеца, считано от влизането в сила на настоящия регламент.

3. За да наложи мерки в съответствие с параграф 1, Комисията прави оценка на състоянието на пазара на Съюза или на пазара на една или няколко държави членки на сходни или пряко конкурентни продукти. Тази оценка започва:

- а) след надлежно обосновано искане от държава членка, включващо достатъчно *prima facie* доказателства, за които основателно може да се очаква, че са на разположение на тази държава членка съгласно параграф 4, за наличието на внос, който оказва неблагоприятно въздействие върху пазара, посочен в параграф 1; или
- б) по собствена инициатива, след като за Комисията стане видно, че има достатъчно *prima facie* доказателства за наличието на внос, който оказва неблагоприятно въздействие върху пазара, посочен в параграф 1.

Оценката, посочена в първа алинея, се извършва в рамките на четири месеца от започването ѝ.

- 4. При извършване на оценката съгласно параграф 3 Комисията взема предвид всички значими пазарни тенденции, включително въздействието на съответния внос върху състоянието на пазара на Съюза или пазара на една или няколко държави членки на сходни или пряко конкурентни продукти. Тази оценка включва фактори като:
 - а) темповете и обема на увеличаване на вноса от Република Молдова на съответния продукт в абсолютно и относително изражение;
 - б) въздействието на съответния внос върху производството и цените в Съюза или в една или няколко държави членки, като същевременно се вземат предвид тенденциите при вноса от други източници.

Този списък не е изчерпателен и могат да бъдат взети предвид и други значими фактори.

- 5. При критични обстоятелства, когато забавянето би причинило трудно поправима вреда, Комисията може посредством акт за изпълнение временно да наложи всяка необходима мярка. Такива мерки могат да бъдат налагани само при надлежно обосновано искане от държава членка съгласно параграф 3, буква а) от настоящия член и се приемат в срок от 21 дни след получаване на искането. Актовете за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 5, параграф 4. Срокът на прилагане на дадена временна защитна мярка не може да превишава 120 дни.
- 6. Когато в резултат на оценката, посочена в параграф 3, Комисията прецени, че пазарът на Съюза или пазарът на една или няколко държави членки за сходни или пряко конкурентни продукти е бил засегнат неблагоприятно, и възнамерява да наложи окончателна мярка съгласно параграф 1, тя публикува известие в *Официален вестник на Европейския съюз*, с което обявява въвеждането на такива мерки. В известието се съдържа обобщение на основните резултати от оценката и се посочва срокът, в който заинтересованите страни могат да представят становищата си в писмен вид. Този срок не може да надвишава 10 дни от датата на публикуване на известието.
- 7. Ако Комисията наложи мярка съгласно параграф 1 или 5, с която отново се въвежда тарифна квота, спряна по силата на член 1, буква а), количеството, внесено през календарната година, през която Комисията налага тази мярка, се взема предвид при управлението на тази тарифна квота.

Член 5

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от Комитета по Митническия кодекс, създаден по силата на член 285, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁶, във връзка с член 3, параграф 1 от настоящия регламент. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. Във връзка с член 4, параграф 1 от настоящия регламент Комисията се подпомага от Комитета по защитните мерки, създаден по силата на член 3, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2015/478 на Европейския парламент и на Съвета. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.
4. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 6

Оценка на прилагането на мерките за либерализиране на търговията

В годишния доклад на Комисията относно прилагането на задълбочената и всеобхватна зона за свободна търговия се включва подробна оценка на прилагането на мерките за либерализиране на търговията, предвидени в настоящия регламент, и доколкото е целесъобразно — оценка на социалното въздействие на тези мерки в Република Молдова и в Съюза. На уебсайта на Комисията се предоставя информация за вноса на продукти по член 1, буква а) и тя се актуализира ежемесечно.

Член 7

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на 25 юли 2024 г.

Той се прилага до 24 юли 2025 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

⁶ Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза (ОВ L 269, 10.10.2013 г., стр. 1).

**ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА ЗА ПРЕДЛОЖЕНИЯ С
ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА, СТРОГО ОГРАНИЧЕНО ДО ПРИХОДНАТА
ЧАСТ**

1. НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО:

Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно временни мерки за либерализиране на търговията, допълващи търговските отстъпки, приложими за молдовските продукти съгласно Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Република Молдова, от друга страна

2. БЮДЖЕТНИ РЕДОВЕ:

Глава 12, статия 120

Сума, предвидена в бюджета за 2024 г.: **24 620 400 000 €**

3. ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ

☐ Предложението няма финансово отражение

☒ Предложението няма финансово отражение върху разходите, но върху приходите то е следното:

Бюджетен ред	Приходи	Период: част от 2024 г. — част от 2025 г.* (в млн. евро до един знак след десетичната запетая)
Глава 12, статия 120 ¹	<i>Отражение върху собствените ресурси</i>	0,3
Общо		

* Период от една година от датата на влизане в сила на регламента

Изчисленията се основават на обема на вноса през 2021 г. на продукти, обхванати от предложения регламент, над годишната безмитна квота. 2021 г. е последната година преди въвеждането на автономните търговски мерки.

Въз основа на горните изчисления загубата на приходи от традиционни собствени ресурси, която може да настъпи вследствие на предложия регламент, се оценява на 0,366 млн. евро (брутна сума, включително разходите по събирането) $\times 0,75 = 0,274$ млн. евро за въпросния период.

¹ По отношение на традиционните собствени ресурси (селскостопански мита, налози върху захарта, мита) посочените суми следва да бъдат в нетен размер, т.е. след приспадане от брутните суми на 25 % за разходи по събирането.

4. МЕРКИ ЗА БОРБА С ИЗМАМИТЕ

С цел предотвратяването на измами правото за прилагане на търговските мерки, установени с предложения регламент, следва да се предостави, при положение че Молдова спазва всички съответни условия, с които е обвързано получаването на ползи съгласно споразумението за асоцииране, включително правилата за произход на съответните продукти и свързаните с тях процедури, и при положение че участва в тясното административно сътрудничество със Съюза, предвидено в споразумението за асоцииране.